

OSAVUOSIKATSAUS II 2024

tammi-kesäkuu

Ikääntyneiden palvelut

Ikääntyneiden palvelut

7.8.2024

Toiminta

Alkuvuoden aikana hallinnollisesti pääpaino on ollut käyttösuunnitelmassa esitettyjen sopeutustoimien toimeenpanon suunnittelu ja käynnistäminen, joista keskeisimpinä voi todeta kotihoidon asiakastuntien vähentämistavoite, asumispalvelupaikkojen vähennyssuunnitelma ja omaishoidon tarkennettujen myöntämisperusteiden toimeenpano. Ympäri vuorokautisen asumispalvelun hankinta saatiin vietyä loppuun ja tavoite sen kattavuuden parantamiseksi toteutui. Palvelujärjestelmään liittyvä suunnittelutyö ja Yt-prosessin toimeenpano toimialueella on osaltaan vienyt merkittävästi hallinnollista työaika.

Palvelutuotanto on toteutunut pääsääntöisesti suunnitellusti. Työntekijöiden saatavuusongelmat jatkuvat vaikeuttaen palvelujen järjestämistehtävää. Palvelujen saatavuudessa ei oleellista muutosta. Palvelutarvearvio saadaan toteutettua pääsääntöisesti lain säättämässä 7 vrk aikaikkunassa. Ja palvelut järjestyvät myös pääsääntöisesti 3 kk aikaikkunassa. Asumisen järjestelyiden osalta aika ylittyy kesäkuun lopussa 105 asiakkaan osalta (80 asiakasta 3/2024). Palvelusetelillä kotihoidon järjestäminen on vaikeutunut, kun yksityiset palveluntuottajat eivät ole voineet ottaa viiveettä uusia asiakkaita tilapäiseen ja säännölliseen kotihoitoon.

Yhdeksän muistipoliklinikan osalta asiakkaat ovat pääsivät lääkärin ja hoitajan ensi- ja kontrollikäynneille oikea-aikaisesti suunnitellussa aikataulussa. Varkauden ja Leppävirran osalta geriatrin työpanoksen siirto vuodeosastolle aiheuttaa viiveitä muistipotilaiden hoitoon pääsyyn maaliskuusta alkaen loppuvuodeksi.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman hankekokonaisuuksien on saatu käynnistettyä myös lääkeautomaatti- ja etähoivahankkeiden osalta, vaikka toimeenpanossa on edelleen haasteita kilpailutusprosessin haasteiden pitkittymisestä johtuen. Asumisen lyhythoidon kehittämisen osalta hanke käynnistyi toukokuussa –24. Kotiutusyksikön toiminnan pilotti on käynnistynyt keskeisellä alueella kesäkuun alussa.

Toimeenpano asumispalvelupaikkojen vähentämisen suhteen on edennyt toimeenpanosuunnitelman mukaisesti alkaen maaliskuusta –24. Kesäkuun loppuun mennessä omasta palvelutuotannosta oli vähennetty yhteensä 68 paikkaa tavoitteen ollessa 150 paikkaa vuoden loppuun mennessä. Asumisen ostopalvelupaikat ovat vähentyneet 4/2023 tilanteeseen verrattuna 57 paikalla.

Kotihoidon asiakastuntien osalta keskimääräinen asiakasaika laskenut n. 2h/kk/asiakas ajanjaksolla 1.1.-30.6.2024, joka tarkoittaa 640 000 euron kustannussäästöä kotihoidon asiakastuntihinnan mukaisesti laskettuna. Henkilötyövuosina tämä tarkoittaa 69 htv:n säästöä.

Sopeuttamistoimien etenemistä arvioitaessa on syytä huomioida, että ikääntymiskehitys itsessään lisää palvelujen kysyntää noin 5 %:lla.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäisen valvonnan sisällön ja toteutumisen osalta viitataan aiempaan osavuositarkastuksen sisältöön. Lisäyksenä aiempaan tarkastukseen voidaan todeta varautumissuunnittelun eteneminen, josta esimerkkinä on tehty suunnitelma geriatristen palveluiden ja asiakasohjauksen henkilöstöresurssien kohdentamisesta perus, tehostettu ja täysvalmius tilanteessa. Toimialan merkittävimpänä riskinä esille nousee edelleen sopeutuksia sisältävän

Ikääntyneiden palvelut

7.8.2024

käyttösuunnitelman toimeenpanoon liittyvät aikatauluhaasteet ja lainsäädännön reunaehtojen toteutumisen asettaman rajoitteet (hoidon saatavuus/jonotus) Myös henkilöstön saatavuuteen liittyvät ongelmat näyttäytyvät edelleen merkittävänä riskinä palveluiden järjestämisen näkökulmasta.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Toimintatuottojen toteuma on 56 % talousarviosta.

Toimintakulujen toteuma on 50,3 %. Henkilöstökulujen toteuma on 48 % talousarviosta. Avustusten toteuma on 70 %, mikä selittyy pääosin omaishoitopalkkioiden kertymisellä. Palvelujen ostojen toteuma on 51 %. Katetasolla toteuma on 49 %. Talousnäkökulma koko vuoden osalta kuvataan ennusteessa, näkökulman ennakoitaan heikentyneen sopeuttamistoimenpiteistä huolimatta.

IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUT SITOVAT TAVOITTEET, 1000 €	Muutettu TA2024	Tot. 1-6/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	52 200	29 240	56,0
Toimintakulut	-290 857	-146 197	50,3
Toimintakate	-238 657	-116 957	49,0

Toimialan toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

Toimialan käyttösuunnitelmaan liittyy merkittäviä sopeutustoimenpiteitä, joiden etenemistä on kuvattu yllä. Sopeutustoimenpiteiden seurauksena palveluiden saatavuus (jonottaminen) on lisääntynyt. Samanaikaisesti kehitettävien korvaavien ja ennaltaehkäisevien palveluiden avulla tilannetta pyritään helpottamaan. Omaishoitopalkkioiden kertymistä yli talousarvion selittää budjetointivirheiden lisäksi sopeuttamistoimenpiteiden vaikuttavuuden hitaus. Lisäksi on syytä korostaa, että omaishoito on vaihtoehtokustannus omalle tuotannolle. Aluehallitukselle on tehty esitys talousarvion tarkastamisesta tältä osin.

Tavoitteet/mittarit

Mittarit	Tavoitetaso	Toteuma 1-6/2024
Omaishoidon piirissä olevat, % yli 75 v *)	4,5	5,0
Perhehoidon hoitopäivien määrä ikääntyessä	10 000	1 506
Perhehoidon asiakasmäärä ikääntyneissä, **)	50	11
Yli 75 v. %-osuus asumisen eri palvelumuodoissa: Ympäri vuorokautinen asuminen	6,7	7,0
Yli 75 v. %-osuus asumisen eri palvelumuodoissa: Yhteisöllinen asuminen	2,0	0,0
Yli 75 v. %-osuus asumisen eri palvelumuodoissa: Laitoshoido	0,1	0,3
Säännöllisen kotihoidon peittävyys, % yli 75 v., ***)	16,0	10,1

*) Omaishoidon asiakkaat: Voimassa olevat päätökset

**) Perhehoidon luvut kumulatiivisia

***) Kotihoito: THL:n mukainen kumulatiivinen luku

Ikääntyneiden palvelut

7.8.2024

Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteuma 1-6/2024
Kannustamme ja tuemme asiakkaitamme osallisuuteen ja omatoimisuuteen.	Kuten 1-3 Ennaltaehkäisevien toimenpiteiden vaikuttavuus ei ole korvannut täysimääräisesti kevenevän palvelurakenteen mukaista palvelujen kysyntää.
Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat.	
Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita.	
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta.	
Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä.	
Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita.	
Talous on tasapainossa.	